

Βρυξέλλες, 15.5.2017
COM(2017) 234 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3 της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την
εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων**

1. Εισαγωγή

Στην παρούσα δεύτερη έκθεση για την εφαρμογή¹ της οδηγίας 2001/42/EK σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων («οδηγία στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων», ή «ΣΕΠΕ»)² παρουσιάζεται η εμπειρία από την εφαρμογή της ΣΕΠΕ μεταξύ 2007 και 2014. Η έκθεση βασίζεται στο άρθρο 12 παράγραφος 3 της ΣΕΠΕ και αξιολογεί την εφαρμογή της οδηγίας στη διάρκεια της εν λόγω περιόδου³. Τα συμπεράσματα της έκθεσης θα τροφοδοτήσουν την αξιολόγηση της ΣΕΠΕ που θα διενεργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας (REFIT)⁴.

Η ΣΕΠΕ εφαρμόζει την αρχή της περιβαλλοντικής προστασίας και της ένταξης των σχετικών απαιτήσεων στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, η οποία θεσπίζεται στα άρθρα 11 και 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποσκοπεί σε υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και συμβάλλει στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων στο πλαίσιο της εκπόνησης και έγκρισης ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων. Γι' αυτόν τον σκοπό, η οδηγία απαιτεί τη διενέργεια περιβαλλοντικής εκτίμησης των σχεδίων και των προγραμμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στη ΣΕΠΕ δεν καθορίζονται μετρήσιμα περιβαλλοντικά πρότυπα. Πρόκειται κατ' ουσίαν για οδηγία καθορισμού διαδικασιών, στην οποία καθιερώνονται ορισμένα στάδια τα οποία πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη κατά τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η διαδικασία στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) αποσκοπεί στο να βοηθήσει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις, με βάση αντικειμενικές πληροφορίες και τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με το κοινό/τους ενδιαφερομένους και τις οικείες αρχές. Η εφαρμογή των βασικών απαιτήσεων της ΣΕΠΕ και η σχέση της με άλλες οδηγίες περιγράφονται στα τμήματα 2 και 3 αντίστοιχα.

2. Κατάσταση εφαρμογής

2.1. Νομικές και διοικητικές ρυθμίσεις στα κράτη μέλη

Όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει τη ΣΕΠΕ. Το νομοθετικό πλαίσιο μεταφοράς της ΣΕΠΕ διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών και εξαρτάται από τη διοικητική τους δομή και τις ρυθμίσεις. Ορισμένα κράτη μέλη μετέφεραν τη ΣΕΠΕ μέσω ειδικής εθνικής νομοθεσίας, ενώ άλλα έχουν εντάξει τις απαιτήσεις της σε υφιστάμενες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τη μεταφορά της οδηγίας περί εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων

¹ Η πρώτη έκθεση παρουσιάστηκε στις 14.9.2009 [COM(2009) 469].

² ΕΕ L 197 της 21.7.2001, σ. 30. Παρότι η λέξη «στρατηγική» δεν εμφανίζεται στη ΣΕΠΕ, πρόκειται για το συνηθέστερο και πιο καθιερωμένο ακρωνύμιο παραπομπής στην εν λόγω οδηγία.

³ Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην υποστηρικτική μελέτη [\[http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/study_SEA_directive.pdf\]](http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/study_SEA_directive.pdf)

⁴ http://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_el.

(«οδηγία ΕΠΕ»)⁵. Από το 2007, πάνω από τα μισά κράτη μέλη έχουν τροποποιήσει την εθνική τους νομοθεσία μεταφοράς της ΣΕΠΕ ώστε να διασφαλίσουν ότι οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις τους συμμορφώνονται προς την οδηγία και να επιλύσουν περιπτώσεις εσφαλμένης εφαρμογής.

Οι συγκεκριμένες διοικητικές ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους έχουν επηρεάσει τις οργανωτικές ρυθμίσεις που έχουν θεσπίσει για τη μεταφορά και την εφαρμογή της οδηγίας. Συνήθως, η αρχή που αναπτύσσει και εγκρίνει τα σχέδια και τα προγράμματα είναι επίσης επιφορτισμένη με τη διεκπεραίωση της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Στα περισσότερα κράτη μέλη, το Υπουργείο Περιβάλλοντος ή ένας οργανισμός για το περιβάλλον θεωρείται «η ενδιαφερόμενη αρχή με ειδικές περιβαλλοντικές αρμοδιότητες» (άρθρο 6 παράγραφος 3 της ΣΕΠΕ). Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι αρμόδιες για το περιβάλλον αρχές έχουν περισσότερες αρμοδιότητες και προϊστανται της διεκπεραίωσης της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ορίσει έναν φορέα για την επιτήρηση και τον έλεγχο της ποιότητας της τεκμηρίωσης και των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ΣΕΠΕ.

Τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια σε ό,τι αφορά τη λήψη αποφάσεων (άρθρο 8) και τις ρυθμίσεις παροχής πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ΣΕΠΕ (άρθρο 9). Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι αρμόδιες για το περιβάλλον αρχές έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν διοικητικές πράξεις (όπως αποφάσεις). Η απόφαση μπορεί να είναι δεσμευτική όσον αφορά το περιεχόμενο των σχεδίων και των προγραμμάτων ή μπορεί απλώς να εκδίδεται ως μη δεσμευτική πράξη.

2.2. Πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΣΕΠΕ

Σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει και εφαρμόσει τη ΣΕΠΕ σε συμμόρφωση προς τους στόχους και τις απαιτήσεις της, και δεν έχουν αντιμετωπίσει δυσκολίες σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έχει αναπτύξει πλούσια νομολογία σχετικά με τη ΣΕΠΕ, διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την εφαρμογή της. Το ΔΕΕ έχει δεχτεί τη διασταλτική ερμηνεία των όρων και των διατάξεων της οδηγίας⁶. Παραδείγματος χάριν:

- «Σχέδιο και πρόγραμμα» υπαγόμενο σε ΣΕΠΕ (άρθρο 2)

Η ΣΕΠΕ δεν παρέχει ορισμό των όρων «σχέδια και προγράμματα» αλλά μάλλον τους επεξηγεί. Στην πρώτη απόφαση⁷ στην οποία εξετάζεται το πεδίο εφαρμογής της ΣΕΠΕ, το ΔΕΕ διευκρίνισε ότι το γεγονός και μόνο ότι τα σχέδια και τα προγράμματα θεσπίζονται υπό μορφή νόμου δεν αποτελεί λόγο εξαίρεσής τους από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας⁸. Πέραν τούτου, τα σχέδια και τα προγράμματα που απαιτούνται βάσει εθνικών ή ρυθμιστικών διατάξεων στις οποίες καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές και η διαδικασία και των οποίων η θέσπιση δεν είναι, ωστόσο, υποχρεωτική, ενδέχεται να εξακολουθούν να υπάγονται στη ΣΕΠΕ, εφόσον πληρούν τα σχετικά κριτήρια που καθορίζονται στην οδηγία⁹. Σε περίπτωση

⁵ EE L 26 της 28.1.2012, σ. 1.

⁶ C-567/10, ECLI:EU:C:2012:159, σ. 37, και C-473/14, ECLI:EU:C:2015:582, σ. 50.

⁷ C-105/09 και C-110/09, ECLI:EU:C:2010:355.

⁸ Οπ.π., σ. 41.

⁹ C-567/10, σ. 31.

οποιασδήποτε αμφιβολίας, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ σχεδίων και προγραμμάτων και άλλων μέτρων μέσω παραπομπής στον συγκεκριμένο στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 1 της ΣΕΠΕ, ήτοι ότι τα σχέδια και τα προγράμματα που είναι πιθανό να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον υπάγονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων¹⁰.

Σε ό,τι αφορά τον ορισμό των σχεδίων και των προγραμμάτων, τα μισά σχεδόν κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΕΠΕ κατά λέξη. Τα περισσότερα εξ αυτών έχουν προσαρμόσει τον τύπο ή το όνομα του τομεακού σχεδίου προκειμένου να συμπεριλάβουν σε αυτό συγκεκριμένες εθνικές ρυθμίσεις.

- **«Καθορισμός του πλαισίου» (άρθρο 3 παράγραφος 2)**

Τα σχέδια και τα προγράμματα για τα οποία απαιτείται ΣΕΠΕ θα πρέπει να καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας ΕΠΕ. Τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει σχεδόν στο σύνολό τους τον όρο «καθορίζουν το πλαίσιο» κατά λέξη, συχνά αναπτύσσοντάς τον σε νομοθετική πράξη ή σε έγγραφα καθοδήγησης. Η νομολογία του ΔΕΕ έχει δεχτεί ότι ο συγκεκριμένος όρος πρέπει να αντικατοπτρίζει τον στόχο της ΣΕΠΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τυχόν απόφασης με την οποία καθορίζονται οι απαιτήσεις για μελλοντικές άδειες έργων¹¹. Ως εκ τούτου, μπορεί να ειπωθεί ότι τα σχέδια και τα προγράμματα καθορίζουν το πλαίσιο για αποφάσεις που επηρεάζουν τυχόν επακόλουθες άδειες έργων, ιδίως σε ό,τι αφορά τον τόπο, τη φύση, το μέγεθος και τις συνθήκες λειτουργίας ή την κατανομή των πόρων.

- **Έλεγχος ασφάλειας**

Στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5 της ΣΕΠΕ θεσπίζεται η διαδικασία προσδιορισμού του εάν τα σχέδια και τα προγράμματα είναι πιθανό να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και ως εκ τούτου να απαιτούν ΣΕΠΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια σημασίας που καθορίζονται στο παράρτημα II της ΣΕΠΕ. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το παράρτημα II κατά λέξη και εφαρμόζουν προσέγγιση ελέγχου της ασφάλειας κατά περίπτωση. Ωστόσο, το περιθώριο εκτίμησης σε ό,τι αφορά τον έλεγχο ασφάλειας ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων περιορίζεται από τον γενικό στόχο της οδηγίας¹², ήτοι τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.

2.3. Οριοθέτηση (άρθρο 5 παράγραφος 4)

Το πεδίο εφαρμογής και το επίπεδο λεπτομερειών των πληροφοριών που πρέπει να καλύπτονται στην περιβαλλοντική μελέτη αναφέρονται ως «οριοθέτηση». Τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια σε ό,τι αφορά την οργάνωση του σταδίου οριοθέτησης μιας ΣΕΠΕ, η οποία περιορίζεται μόνο από την υποχρέωση διαβούλευσης με τις αρχές που έχουν ειδικές περιβαλλοντικές αρμοδιότητες.

Σε ορισμένα κράτη μέλη η εκπόνηση της έκθεσης οριοθέτησης είναι υποχρεωτική. Το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών των πληροφοριών που παρουσιάζονται στην

¹⁰ C-41/11, ECLI:EU:C:2012:103, σ. 40 και C-567/10, σ. 30.

¹¹ C-105/09 και C-110/09, ECLI:EU:C:2010:120, σ. 60

¹² C-295/10, ECLI:EU:C:2011:608, σ. 47.

έκθεση οριοθέτησης μπορεί να διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών, και ορισμένα εξ αυτών θεσπίζουν το εν λόγω περιεχόμενο στην εθνική τους νομοθεσία.

Ο ρόλος των εθνικών αρχών ως προς την οριοθέτηση είναι διαφορετικός στα διάφορα κράτη μέλη. Κατά το στάδιο της οριοθέτησης, θα πρέπει, ως ελάχιστη προϋπόθεση, να ζητείται η γνώμη των αρμόδιων για το περιβάλλον αρχών. Εντούτοις, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι εν λόγω αρχές είναι επίσης αρμόδιες για την έγκριση της τεκμηρίωσης της οριοθέτησης.

2.4. Περιβαλλοντική μελέτη (άρθρο 5 και παράρτημα I)

Στο παράρτημα I της ΣΕΠΕ καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο της περιβαλλοντικής μελέτης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η εν λόγω μελέτη είναι επαρκούς ποιότητας. Τα μισά σχεδόν κράτη μέλη έχουν διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος I στην εθνική νομοθεσία τους. Για παράδειγμα, ορισμένα κράτη μέλη απαιτούν η περιβαλλοντική μελέτη να περιλαμβάνει αξιολόγηση ορισμένων οικονομικών και κοινωνικών παραμέτρων οι οποίες ενδέχεται να είναι χρήσιμες στην εφαρμογή του σχεδίου. Άλλα κράτη μέλη απαιτούν ρητώς τη συμπερίληψη των αποτελεσμάτων των δημόσιων διαβουλεύσεων στην περιβαλλοντική μελέτη. Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο της μη τεχνικής περίληψης της μελέτης, τα κράτη μέλη έχουν σχεδόν όλα μεταφέρει τη σχετική διάταξη της οδηγίας κατά λέξη.

Τα κράτη μέλη έχουν αντιμετωπίσει δύο είδη προκλήσεων κατά την εκπόνηση της περιβαλλοντικής μελέτης:

- i. τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των δεδομένων,
- ii. τις τεχνικές γνώσεις και την εμπειρία των εμπειρογνομόνων που εκπονούν την έκθεση και των αρχών που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της ποιότητάς της.

- Βασικές πληροφορίες

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει τις απαιτήσεις του παραρτήματος I στοιχείο β) κατά λέξη· άλλα έχουν καταρτίσει έγγραφα καθοδήγησης για να διευκολύνουν τη συγκέντρωση βασικών πληροφοριών. Τα δύο τρίτα περίπου των κρατών μελών ανέφεραν ότι η συνάφεια, η διαθεσιμότητα και το επίπεδο λεπτομερειών των προς συλλογή δεδομένων δυσχεραίνουν τη συγκέντρωση των βασικών πληροφοριών όπως, για παράδειγμα, πληροφοριών που σχετίζονται με τις εκτιμήσεις τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή¹³. Η εμπειρία δείχνει ότι η ποιότητα των βασικών πληροφοριών είναι καλύτερη όταν πρόκειται για σχέδια και προγράμματα μικρής κλίμακας λόγω του συγκεκριμένου τοπικού χαρακτήρα τους.

- Λογικές εναλλακτικές δυνατότητες (άρθρο 5 παράγραφος 1)

Η ΣΕΠΕ δεν παρέχει ορισμό του όρου «λογικές εναλλακτικές δυνατότητες», ούτε η εθνική νομοθεσία μεταφοράς των κρατών μελών. Πολλά κράτη μέλη έχουν καταρτίσει εθνικά έγγραφα καθοδήγησης για να διευκολύνουν τον προσδιορισμό και την επιλογή των λογικών εναλλακτικών δυνατοτήτων στο πλαίσιο της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Δεν υπάρχει κοινή προσέγγιση προσδιορισμού των τύπων και του αριθμού των προς αξιολόγηση εναλλακτικών δυνατοτήτων. Αυτό εξαρτάται από τους στόχους, το γεωγραφικό πεδίο και το περιεχόμενο

¹³ Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέπτυξαν καθοδήγηση σχετικά με την ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής και της βιοποικιλότητας στη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων [<http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/SEA%20Guidance.pdf>].

κάθε συνόλου σχεδίων και προγραμμάτων. Ωστόσο, οι τρεις συνηθέστερες κατηγορίες εναλλακτικών δυνατοτήτων για τα κράτη μέλη είναι οι εξής:

- i. *εναλλακτικές δυνατότητες όσον αφορά τον τόπο,*
- ii. *εναλλακτικές δυνατότητες όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα (αλλαγή της κλίμακας ή του μεγέθους της παρέμβασης στο περιβάλλον),*
- iii. *τεχνικές εναλλακτικές δυνατότητες (σχετίζονται με τον σχεδιασμό των μελλοντικών έργων που πρόκειται να αναπτυχθούν σε επιλεγμένη τοποθεσία).*

Τα κράτη μέλη συνεκτιμούν πάντοτε τη «μηδενική εναλλακτική δυνατότητα»¹⁴ στην περιβαλλοντική μελέτη, αλλά η προσέγγιση εφαρμογής διαφέρει. Ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν τη συγκεκριμένη εναλλακτική δυνατότητα ως μια από τις «λογικές εναλλακτικές δυνατότητες», ενώ άλλα τη θεωρούν αυτόνομο τμήμα της περιβαλλοντικής μελέτης, και όχι απαραίτητως συνδεδεμένη με τις λογικές εναλλακτικές δυνατότητες, αλλά μάλλον με τις βασικές πληροφορίες.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση κατά την εφαρμογή της ΣΕΠΕ, οι εναλλακτικές δυνατότητες που αξιολογούνται πρέπει να είναι λογικές και να λαμβάνουν υπόψη τους στόχους και το γεωγραφικό πεδίο των σχεδίων και των προγραμμάτων, πριν από τον προσδιορισμό του τελικού περιεχομένου τους. Όπως έχουν διαπιστώσει και τα κράτη μέλη, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κάθε σχεδίου και προγράμματος, ο προσδιορισμός των εναλλακτικών δυνατοτήτων μπορεί να είναι δύσκολος. Για παράδειγμα, ο προσδιορισμός και η αξιολόγηση εναλλακτικών δυνατοτήτων παρουσιάζουν δυσκολίες κατά το στάδιο του σχεδιασμού, είτε διότι τα σχέδια και τα προγράμματα αφορούν, για λόγους στρατηγικής, ένα συγκεκριμένο ζήτημα, είτε λόγω του γενικού περιεχομένου τους.

2.5. Διαβουλεύσεις (άρθρο 6)

Τα κράτη μέλη έχουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια σε ό,τι αφορά την οργάνωση της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης με το κοινό και τις αρμόδιες αρχές κατά τα διαφορετικά στάδια της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλίζουν την διεξαγωγή έγκαιρης και αποτελεσματικής διαδικασίας διαβούλευσης η οποία συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της σύμβασης του Aarhus¹⁵.

- Χρονικά περιθώρια

Στη ΣΕΠΕ δεν καθορίζεται το χρονικό πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης, αλλά απαιτείται η διεξαγωγή της διαβούλευσης εντός των «εύλογων χρονικών περιθωρίων» (άρθρο 6 παράγραφος 2). Συνήθως, τα χρονικά περιθώρια διεξαγωγής διαβούλευσης με τις αρμόδιες για το περιβάλλον αρχές είναι τα ίδια με αυτά της διαβούλευσης με το κοινό. Το

---

¹⁴ Στο παράρτημα I στοιχείο β) της ΣΕΠΕ αναφέρεται ότι η περιβαλλοντική μελέτη πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες για την πιθανή εξέλιξη της κατάστασης του περιβάλλοντος σε περίπτωση μη εφαρμογής του σχεδίου ή του προγράμματος. Αυτό ονομάζεται συχνά «μηδενική εναλλακτική δυνατότητα».

¹⁵ Σύμβαση της ΟΕΕ/ΗΕ για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε περιβαλλοντικά θέματα.

ΔΕΕ¹⁶ έχει δεχτεί ότι η εθνική νομοθεσία μπορεί να καθορίζει χρονικά περιθώρια, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποκλείουν τις πραγματικές ευκαιρίες του κοινού και των αρχών να εκφράσουν τη γνώμη τους.

- ***Γνωστοποίηση των πληροφοριών του ελέγχου ασφάλειας/οριοθέτησης στο κοινό***

Όλα τα κράτη μέλη ενημερώνουν το κοινό σχετικά με τα αποτελέσματα της διαδικασίας ελέγχου ασφάλειας. Οι εν λόγω πληροφορίες ανακοινώνονται συνήθως στον δικτυακό τόπο που είναι αφιερωμένος στα συγκεκριμένα σχέδια και προγράμματα, ή στον δικτυακό τόπο των αρμόδιων για το περιβάλλον αρχών, ιδίως εάν λαμβάνουν την τελική απόφαση. Η απόφαση για τον έλεγχο ασφάλειας δημοσιεύεται επίσης στις εφημερίδες, σε επίσημες εφημερίδες, κ.λπ.

Σε ορισμένα κράτη μέλη το κοινό συμμετέχει στο στάδιο της οριοθέτησης, λαμβάνοντας πληροφορίες και έχοντας την ευκαιρία να παρέχει γραπτές παρατηρήσεις ή να συμμετέχει στις διαβουλεύσεις οριοθέτησης.

- ***Διαβούλευση με τις οικείες αρχές (άρθρο 6 παράγραφος 3)***

Όλα τα κράτη μέλη διαβουλεύονται με τις αρχές επί της περιβαλλοντικής μελέτης και των προκαταρκτικών σχεδίων και προγραμμάτων. Σε ορισμένα κράτη μέλη, η αρμόδια για το περιβάλλον αρχή διαδραματίζει ρόλο ενδιάμεσου μεταξύ της αρμόδιας για την ανάπτυξη των σχεδίων και των προγραμμάτων αρχής και όλων των υπόλοιπων αρχών με τις οποίες πρέπει να διεξαχθεί διαβούλευση στο πλαίσιο της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Η αρμόδια για το περιβάλλον αρχή διασφαλίζει επίσης την ποιότητα της περιβαλλοντικής μελέτης.

Το ΔΕΕ¹⁷ έχει διευκρινίσει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ή ύπαρξη λειτουργικής διάκρισης εντός της αρχής η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διενέργεια διαβουλεύσεων σε περιβαλλοντικά θέματα. Αυτό αποσκοπεί στο να διασφαλίζεται ότι στο εσωτερικό της αρχής υφίσταται διοικητική υπηρεσία η οποία διαθέτει την πραγματική αυτοτέλεια που απαιτείται ώστε να παρέχει αντικειμενικώς τη γνώμη της επί του σχεδίου και του προγράμματος που υπάγεται στη διαδικασία ΣΕΠΕ.

- ***Διαβούλευση με το κοινό επί της περιβαλλοντικής μελέτης***

Στα περισσότερα κράτη μέλη η περιβαλλοντική μελέτη δημοσιεύεται ταυτόχρονα με τα προκαταρκτικά σχέδια και προγράμματα. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχονται στο κοινό επαρκή χρονικά περιθώρια για να εκφράσει τη γνώμη του και να συμβάλει στην κατάρτιση της περιβαλλοντικής μελέτης, πριν από την επίσημη έγκριση των σχεδίων και των προγραμμάτων. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν συνήθως ανακοίνωση σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση στο διαδίκτυο. Στην ανακοίνωση αναφέρεται ο τίτλος του σχεδίου και του προγράμματος, οι αρμόδιες αρχές, καθώς και το σημείο στο οποίο διατίθεται για δημόσια διαβούλευση το σύνολο των εγγράφων που σχετίζονται με τα προκαταρκτικά σχέδια και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής μελέτης και της σχετικής μη τεχνικής περίληψης. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι απαιτήσεις διαβούλευσης είναι αυστηρότερες σε σύγκριση με τις απαιτήσεις της οδηγίας και περιλαμβάνουν την οργάνωση συνάντησης ή δημόσιας ακρόασης με σκοπό τη διαβούλευση με το κοινό.

---

¹⁶ C-474/10, ECLI:EU:C:2011:681, σ. 50.

¹⁷ C-474/10, ECLI:EU:C:2011:681, σ. 42.

Η δημόσια διαβούλευση αποτελεί βασικό στάδιο της διαδικασίας και αποσκοπεί στη βελτίωση της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της διαδικασίας σχεδιασμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, διευκολύνεται και βελτιώνεται η συνολική πρόσληψη και κοινωνική αποδοχή του σχεδίου και του προγράμματος, πριν από την έγκριση και εφαρμογή του.

- **Διασυνοριακές διαβουλεύσεις (άρθρο 7)**

Όλα τα κράτη μέλη, εκτός από δύο, έχουν σημαντική εμπειρία στη διεξαγωγή διασυνοριακών διαβουλεύσεων ΣΕΠΕ, είτε ως μέρος που υφίσταται επιπτώσεις, είτε ως μέρος προέλευσης, είτε και τα δύο. Στα περισσότερα κράτη μέλη, υπεύθυνες για την οργάνωση των εν λόγω διαβουλεύσεων είναι οι αρμόδιες για το περιβάλλον αρχές.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι τα κύρια εμπόδια στις διασυνοριακές διαβουλεύσεις ΣΕΠΕ είναι το κόστος της μετάφρασης εγγράφων, η ποιότητα της μεταφρασθείσας τεκμηρίωσης και τα συχνά περιορισμένα χρονικά περιθώρια.

2.6. Έλεγχος των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (άρθρο 10)

Ο έλεγχος παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των αποτελεσμάτων της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με τα αποτελέσματα της εφαρμογής των σχεδίων και των προγραμμάτων, ιδίως με τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Στη ΣΕΠΕ δεν καθορίζονται οι ακριβείς ρυθμίσεις για τον έλεγχο των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η συχνότητα του ελέγχου, η μέθοδος διεξαγωγής του ή οι υπεύθυνοι για τον έλεγχο φορείς.

Τα κράτη μέλη έχουν διαπιστώσει ότι ο έλεγχος εξαρτάται από τα σχέδια και τα προγράμματα, και ότι υπάρχουν ορισμένοι τύποι σχεδίων και προγραμμάτων για τα οποία εκπονούνται τακτικά εκθέσεις παρακολούθησης. Ωστόσο, τα περισσότερα κράτη μέλη δεν ήταν σε θέση να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τη συχνότητα του ελέγχου. Ο έλεγχος μπορεί να βασίζεται σε τυποποιημένους δείκτες παρακολούθησης, οι οποίοι καθορίζονται ενίοτε στην εθνική νομοθεσία, ή να διενεργείται κατά περίπτωση. Σε ό,τι αφορά τη ΣΕΠΕ, και ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη τείνουν να χρησιμοποιούν τις ρυθμίσεις περιβαλλοντικής παρακολούθησης που έχουν θεσπιστεί σε άλλες οδηγίες, όπως η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα,¹⁸ η οδηγία για τους οικοτόπους,¹⁹ και η οδηγία περί βιομηχανικών εκπομπών²⁰.

3. Σχέση με άλλη νομοθεσία και τομείς πολιτικής της ΕΕ

Η ΣΕΠΕ έχει σαφείς δεσμούς με την οδηγία ΕΠΕ και την οδηγία για τους οικοτόπους. Συνδέεται επίσης στενά με άλλες οδηγίες που θεσπίζουν την έγκριση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της ΣΕΠΕ (όπως οι οδηγίες για τη νιτρορρύπανση, τα απόβλητα, τον θόρυβο και τους κινδύνους πλημμύρας)²¹. Προκειμένου να

¹⁸ ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1.

¹⁹ ΕΕ L 206 της 22.7.92, σ. 7.

²⁰ ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17.

²¹ ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1· ΕΕ L 312 της 22.11.2008· ΕΕ L 189 της 18.7.2002, σ. 12· ΕΕ L 288 της 6.11.2007, σ. 27.

αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων, στο άρθρο 11 της ΣΕΠΕ ορίζεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες και/ή κοινές διαδικασίες σε περίπτωση που υφίσταται υποχρέωση εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον βάσει της ΣΕΠΕ και άλλης ενωσιακής νομοθεσίας.

3.1. Οδηγία ΕΠΕ

Στο άρθρο 11 παράγραφος 2 ορίζεται ότι η διαδικασία στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να διενεργείται χωρίς να θίγονται τυχόν απαιτήσεις στο πλαίσιο της οδηγίας ΕΠΕ, ή άλλης ενωσιακής νομοθεσίας. Με βάση τη νομολογία του ΔΕΕ²² γίνεται δεκτό ότι η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διεξάγεται βάσει της οδηγίας ΕΠΕ δεν θίγει τις απαιτήσεις της οδηγίας ΣΕΠΕ και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να απαλλάσσει από την υποχρέωση διεξαγωγής της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της ΣΕΠΕ, εφόσον αυτή είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση προς τις συγκεκριμένες περιβαλλοντικές πτυχές της εν λόγω οδηγίας. Επιπλέον, το ΔΕΕ έχει δεχτεί ότι οι διαδικασίες ΕΠΕ και ΣΕΠΕ διαφέρουν για σειρά λόγων. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η συμμόρφωση προς αμφότερες τις οδηγίες ταυτόχρονα²³.

Η πρακτική εμπειρία δείχνει ότι τα όρια μεταξύ των δύο διαδικασιών δεν είναι πάντοτε σαφή και τείνουν να αλληλεπικαλύπτονται, ιδίως σε ό,τι αφορά τα σχέδια, τα προγράμματα ή τα έργα που σχετίζονται με τη χρήση γης και/ή τον χωροταξικό σχεδιασμό. Αυτό οφείλεται στο ότι τα συγκεκριμένα είδη σχεδίων, προγραμμάτων ή έργων μπορούν να έχουν τα χαρακτηριστικά τόσο σχεδίων και προγραμμάτων όσο και ενός έργου. Εντωμεταξύ, τα σχέδια και τα προγράμματα που υπάγονται συχνότερα στη διαδικασία ΣΕΠΕ είναι όσα αφορούν τη χρήση γης και/ή τον χωροταξικό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών εκτίμησης, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η συμμόρφωση τόσο με την οδηγία ΣΕΠΕ όσο και με την οδηγία ΕΠΕ, ιδίως σε περίπτωση που τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει συντονισμένες διαδικασίες.

Οι συντονισμένες ή οι κοινές διαδικασίες υπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών²⁴, ενώ 10 μόνο κράτη μέλη έχουν επιλέξει κοινές ή συντονισμένες διαδικασίες στην εθνική τους νομοθεσία.

3.2. Οδηγία για τους οικοτόπους

Πολλά κράτη μέλη έχουν την άποψη ότι δεν υπάρχουν κίνδυνοι επανάληψης της κατάλληλης εκτίμησης βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 3 της οδηγίας για τους οικοτόπους με αυτήν της ΣΕΠΕ. Αυτό οφείλεται στο διαφορετικό πεδίο εφαρμογής και την αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο διαδικασιών. Το ΔΕΕ έχει διευκρινίσει ότι η ΣΕΠΕ εφαρμόζεται αυτοτελώς σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται εκτίμηση κατά την οδηγία για τους οικοτόπους σε ό,τι αφορά σχέδια και προγράμματα²⁵.

---

²² C-295/10, σ. 58-63.

²³ Οπ.π., σκέψη 61-63.

²⁴ Οπ.π., σκέψη 65.

²⁵ C-177/11, EU:C:2012:378, σ. 19-24.

4. Σχέδια και προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (2014-2020)

Στο άρθρο 3 παράγραφος 9 της ΣΕΠΕ ορίζεται ότι τα σχέδια και προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Ο κανονισμός κοινών διατάξεων²⁶ και οι ειδικοί ανά ταμείο κανονισμοί διέπουν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 τα πέντε Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία²⁷ (ΕΔΕΤ). Η ΣΕΠΕ εφαρμόστηκε στα περισσότερα από τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ για την περίοδο 2014-2020, καθώς καθορίζουν ένα πλαίσιο μελλοντικών αδειών έργων.

Ο κανονισμός κοινών διατάξεων έχει βελτιώσει την εφαρμογή της ΣΕΠΕ με δύο τρόπους. Πρώτον, σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 4 του κανονισμού «η αξιολόγηση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τις απαιτήσεις για τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων». Η Επιτροπή έχει καταρτίσει έγγραφα καθοδήγησης²⁸ για να διευκολύνει την εκ των προτέρων αξιολόγηση. Στα έγγραφα καθοδήγησης ορίζεται ότι η ΣΕΠΕ πρέπει να διενεργείται σε πρώιμο στάδιο της εκπόνησης των σχεδίων και των προγραμμάτων και πρέπει να ολοκληρώνεται πριν από την έγκρισή τους.

Δεύτερον, ο κανονισμός κοινών διατάξεων θέσπισε τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες ως νέο χαρακτηριστικό της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Ο σκοπός των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων είναι να διασφαλίζεται ότι πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των συγχρηματοδοτήσεων της ΕΕ και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των οδηγιών ΕΠΕ και ΣΕΠΕ. Οι γενικές εκ των προτέρων αιρεσιμότητες περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της ΣΕΠΕ. Λίγα κράτη μέλη χρειάστηκε να τροποποιήσουν την εθνική νομοθεσία τους. Κατά συνέπεια, το κανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον έχει διευκρινιστεί και έχουν ενισχυθεί οι γνώσεις και οι δεξιότητες των αρχών που εφαρμόζουν τη ΣΕΠΕ. Ο κανονισμός θέσπισε επίσης μια θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα για τον κλάδο των μεταφορών, βάσει της οποίας απαιτείται η ύπαρξη συνολικών γενικών σχεδίων και προγραμμάτων για επενδύσεις στις μεταφορές, τα οποία συμμορφώνονται προς την νομική απαίτηση της ΣΕΠΕ.

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν εκπληρώσει τις γενικές εκ των προτέρων αιρεσιμότητες σε ό,τι αφορά τη ΣΕΠΕ. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν διαπιστώσει ότι ο γενικός και πολυτομεακός χαρακτήρας των προγραμμάτων ΕΔΕΤ έχει περιπλέξει τη διαδικασία ΣΕΠΕ, η οποία χρειάστηκε συχνά να επιταχυνθεί. Τα κράτη μέλη έχουν τονίσει ότι οι διαθέσιμες κατά τη χρονική στιγμή εκπόνησης και έγκρισης των σχεδίων και των προγραμμάτων τους πληροφορίες για τις πιθανές σημαντικές επιπτώσεις των σχεδίων και των προγραμμάτων

²⁶ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320.

²⁷ Στα ΕΔΕΤ περιλαμβάνονται το ΕΤΠΑ, το ΤΣ, το ΕΚΤ, το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ.

²⁸ Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση (ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΚΤ) [http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/ex_ante_en.pdf]; Κατευθυντήριες γραμμές για την εκ των προτέρων αξιολόγηση ΕΠ του ΕΤΘΑ κατά την περίοδο 2014-2020 [http://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/guidelines-ex-ante-evaluation-2014-2020-emff-ops_en.pdf]. Σύνθεση των εκ των προτέρων αξιολογήσεων των ΠΑΑ κατά την περίοδο 2014-2020 [http://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/evaluation/rural-development-reports/2015/ex_ante_rdp_synthesis_2014_2020/fulltext_en.pdf].

είναι μάλλον γενικού χαρακτήρα. Αυτό έχει προκαλέσει ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων των διασυνοριακών προγραμμάτων. Λίγα κράτη μέλη ανέπτυξαν ειδικά έγγραφα καθοδήγησης για τη διενέργεια ΣΕΠΕ για τα σχέδια και τα προγράμματα ΕΔΕΤ. Τα περισσότερα κράτη μέλη βασίστηκαν στην καθοδήγηση που παρέχει η Επιτροπή.

5. Αποτελεσματικότητα της οδηγίας ΣΕΠΕ

Η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της ΣΕΠΕ μπορεί να αξιολογηθεί ως προς τη δυναμική της να επηρεάζει τόσο τη διαδικασία σχεδιασμού όσο και το τελικό περιεχόμενο των σχεδίων και των προγραμμάτων. Όλα τα κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει το γεγονός ότι η διαδικασία ΣΕΠΕ έχει επηρεάσει τη διαδικασία σχεδιασμού σε ορισμένο τουλάχιστον βαθμό, και ότι βελτίωσε την ποιότητα των σχεδίων και των προγραμμάτων. Επίσης, είναι κοινώς αποδεκτό από τα κράτη μέλη και τους επαγγελματίες ότι η διαδικασία είναι αποτελεσματικότερη εάν υφίσταται η πολιτική βούληση να επηρεαστεί αποτελεσματικά η διαδικασία σχεδιασμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι τα περιβαλλοντικά ζητήματα ενσωματώνονται πλήρως στη διαδικασία σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων.

Πολλά κράτη μέλη έχουν διαπιστώσει ότι η διαδικασία ΣΕΠΕ είναι πιο πιθανό να επηρεάσει περιφερειακά σχέδια και προγράμματα μικρής κλίμακας (π.χ. χρήση γης) μάλλον παρά εθνικά σχέδια και προγράμματα σε σχέση με τα οποία οι στρατηγικές αποφάσεις λαμβάνονται συχνά σε πολιτικό επίπεδο και τα περιθώρια είναι περιορισμένα για την επανεξέτασή τους μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ΣΕΠΕ. Για παράδειγμα, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει ότι η δέουσα συνεκτίμηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων μπορεί να επηρεάσει το περιεχόμενο των σχεδίων και των προγραμμάτων, αλλά ότι στην πράξη οι εναλλακτικές δυνατότητες επικεντρώνονται κυρίως στη μείωση ή τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων. Ωστόσο, τα εν λόγω μέτρα μπορούν επίσης να διασφαλίσουν αποτελεσματικά την προστασία του περιβάλλοντος.

Πολλά κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει τον ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης στην ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας της εκτίμησης. Αυτό είναι σημαντικό διότι τα αποτελέσματα της εκτίμησης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την τελική απόφαση για την έγκριση των σχεδίων και των προγραμμάτων. Εντούτοις, μετά από 10 έτη εφαρμογής της ΣΕΠΕ, τα κράτη μέλη έχουν διαπιστώσει ότι ο βαθμός στον οποίο τα αποτελέσματα της διαδικασίας ΣΕΠΕ συνεκτιμώνται κατά τη λήψη της τελικής απόφασης σχετικά με σχέδια και προγράμματα συχνά εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της διαδικασίας λήψης απόφασης, και η βάση επί της οποίας λαμβάνεται η απόφαση μπορεί να ποικίλλει από τον διεξοδικό αναστοχασμό της εκτίμησης έως την απλή απαίτηση επισήμανσης των κατάλληλων πλαισίων σε ερωτηματολόγιο διαδικαστικού χαρακτήρα.

6. Συμπεράσματα

Την περίοδο 2007-2014, τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν σημαντικά ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή. Το ΔΕΕ έχει αναπτύξει νομολογία στην οποία διευκρινίζονται οι απαιτήσεις της ΣΕΠΕ. Τα κράτη μέλη έχουν ενισχύσει την εφαρμογή της οδηγίας και έχουν εμπλουτίσει τη σχετική εμπειρία τους. Όπου χρειάστηκε, τα κράτη μέλη τροποποίησαν την εθνική τους νομοθεσία προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς την οδηγία.

Ο βαθμός στον οποίο η ΣΕΠΕ εφαρμόζεται στα κράτη μέλη εξαρτάται από τις διαφορετικές διοικητικές και νομικές ρυθμίσεις που υποστηρίζουν την εφαρμογή της. Ορισμένες από τις προκλήσεις που παρουσιάζει η εφαρμογή σχετίζονται με τα διαφορετικά στοιχεία της

διαδικασίας ΣΕΠΕ (όπως η ποιότητα και η διαθεσιμότητα των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην περιβαλλοντική μελέτη). Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για σχέδια και προγράμματα που αφορούν ευρύ φάσμα ζητημάτων (π.χ. εθνικά ή τομεακά). Εξακολουθούν να υφίστανται αβεβαιότητες σχετικά με ορισμένες βασικές έννοιες όπως οι «εύλογες εναλλακτικές δυνατότητες». Παρότι ορισμένα από τα εν λόγω ζητήματα θα μπορούσαν να επιλυθούν μέσω εγγράφων καθοδήγησης, η αλληλεπίδραση μεταξύ των διαδικασιών ΕΠΕ και ΣΕΠΕ φαίνεται ότι παρουσιάζει δυσκολίες, ιδίως σε ό,τι αφορά σχέδια και προγράμματα που έχουν τα χαρακτηριστικά έργου.

Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να καταβάλλουν προσπάθειες για την εφαρμογή με σκοπό τη συμμόρφωση με τη ΣΕΠΕ. Εφόσον χρειάζεται, θα πρέπει επίσης να αναλαμβάνουν προδραστικές πρωτοβουλίες, όπως η κατάρτιση εγγράφων καθοδήγησης, η κατάρτιση, η ανταλλαγή πληροφοριών, και η δημιουργία βάσεων δεδομένων περιβαλλοντικών πληροφοριών. Με βάση την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή θα εξετάσει κατά την επικείμενη αξιολόγηση τρόπους αύξησης των θετικών επιπτώσεων της ΣΕΠΕ και καλύτερης κατάδειξης της προστιθέμενης αξίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς της για την ΕΕ.